

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση T-865/16

Fútbol Club Barcelona
κατά
Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 26ης Φεβρουαρίου 2019

«Κρατικές ενισχύσεις – Ενίσχυση που χορήγησαν οι ισπανικές αρχές υπέρ ορισμένων επαγγελματικών ποδοσφαιρικών συλλόγων – Εφαρμογή ευνοϊκού φορολογικού συντελεστή επί των εσόδων των συλλόγων που μπορούν να επικαλεστούν την ιδιότητα του νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα – Απόφαση με την οποία η ενίσχυση κηρύχθηκε ασύμβατη προς την εσωτερική αγορά – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Πλεονέκτημα»

1. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Εξέτασή τους από την Επιτροπή – Συμβατότητα ενισχύσεως με την εσωτερική αγορά – Εξουσία εκτιμήσεως – Τήρηση της συνοχής μεταξύ των διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων και άλλων διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ που αφορούν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς – Επίσημη διαδικασία έρευνας η οποία κινήθηκε σχετικά με μέτρο ικανό να θίξει την ελευθερία εγκαταστάσεως – Υποχρέωση εξετάσεως αυτοτελούς παραβιάσεως της ελευθερίας εγκαταστάσεως – Δεν υφίσταται*
(Άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 107 ΣΛΕΕ)

(βλ. σκέψεις 29-37)

2. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Έννοια – Χορήγηση πλεονεκτήματος στους δικαιούχους – Εθνικό μέτρο το οποίο επιφυλάσσει την πρόσβαση στο φορολογικό καθεστώς που ισχύει για τους φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε ορισμένους επαγγελματικούς ποδοσφαιρικούς συλλόγους – Απόδειξη της υπάρξεως πλεονεκτήματος από την Επιτροπή – Εκτίμηση των διαφόρων συστατικών στοιχείων του εν λόγω φορολογικού καθεστώτος, εξεταζόμενων στο σύνολό τους*
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)

(βλ. σκέψεις 44-67)

3. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Διοικητική διαδικασία – Υποχρεώσεις της Επιτροπής – Επιμελής και αμερόληπτη εξέταση – Συνεκτίμηση των κατά το δυνατόν πληρέστερων και πλέον αξιόπιστων στοιχείων – Περιεχόμενο της υποχρεώσεως*
(Άρθρο 108 § 2 ΣΛΕΕ)

(βλ. σκέψεις 49, 69)

Σύνοψη

Με την απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2019, T-865/16, Fútbol Club Barcelona κατά Επιτροπής, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση (ΕΕ) 2016/2391 της Επιτροπής, της 4ης Ιουλίου 2016, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.29769 (2013/C) (πρώην 2013/NN) που χορήγησε η Ισπανία υπέρ ορισμένων ποδοσφαιρικών συλλόγων, κρίνοντας ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξη οικονομικού πλεονεκτήματος υπέρ των δικαιούχων του επίμαχου μέτρου.

Η προσβαλλόμενη απόφαση αφορούσε ισπανικό νόμο που εκδόθηκε το 1990, ο οποίος υποχρέωνε όλους τους ισπανικούς επαγγελματικούς συλλόγους να μετατραπούν σε ανώνυμες αθλητικές εταιρίες, εξαιρουμένων των επαγγελματικών συλλόγων που ήταν κερδοφόροι κατά τις τελευταίες οικονομικές χρήσεις πριν από την έκδοση του νόμου. Η προσφεύγουσα, Fútbol Club Barcelona, καθώς και τρεις άλλοι επαγγελματικοί ποδοσφαιρικοί σύλλογοι που ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της εξαιρέσεως αυτής, επέλεξαν να συνεχίσουν να λειτουργούν υπό τη μορφή νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, υπάγονταν σε ειδικό φορολογικό συντελεστή για τα εισοδήματά τους. Δεδομένου ότι ο ειδικός αυτός φορολογικός συντελεστής παρέμεινε, μέχρι το 2016, κατώτερος από εκείνον που ίσχυε για τις αθλητικές ανώνυμες εταιρίες, η Επιτροπή έκρινε με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η ρύθμιση αυτή, εισάγοντας φορολογικό προνόμιο όσον αφορά τον φόρο εταιριών υπέρ των τεσσάρων συλλόγων, αποτελούσε παράνομο και ασυμβίβαστο προς το δίκαιο της Ένωσης καθεστώς ενισχύσεων και υποχρέωσε το Βασίλειο της Ισπανίας να θέσει τέρμα στο καθεστώς αυτό και να ανακτήσει τις ατομικές ενισχύσεις που είχαν καταβληθεί στους δικαιούχους.

Με την απόφασή του, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε καταρχάς τον λόγο ακυρώσεως που αφορούσε παράβαση του άρθρου 49 ΣΛΕΕ, με τον οποίο η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι η Επιτροπή όφειλε να διαπιστώσει ότι η υποχρέωση των επαγγελματικών αθλητικών συλλόγων να μετατραπούν σε αθλητικές ανώνυμες εταιρίες ήταν αντίθετη προς το εν λόγω άρθρο. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας κινηθείσας στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, πέραν της περιπτώσεως που το ασυμβίβαστο του επίμαχου μέτρου ενισχύσεως απορρέει από την παράβαση του άρθρου 49 ΣΛΕΕ, η Επιτροπή δεν είναι αρμόδια να διαπιστώσει την ύπαρξη αυτοτελούς παραβάσεως του άρθρου 49 ΣΛΕΕ και να ενεργήσει τα δέοντα σύμφωνα με τον νόμο.

Εν συνεχεία, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τον λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προβλήθηκε ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη κατά την εξέταση του πλεονεκτήματος που η επίμαχη ρύθμιση χορήγησε στους τέσσερις ποδοσφαιρικούς συλλόγους. Αφού υπενθύμισε ότι η Επιτροπή υποχρεούται να εκτιμά με σφαιρικό τρόπο τα σύνθετα μέτρα για να καταλήξει αν παρέχουν στις δικαιούχους επιχειρήσεις οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο αυτές δεν θα αποκτούσαν υπό τις κανονικές συνθήκες της αγοράς, διευκρίνισε ότι το ίδιο ισχύει και όταν εξετάζεται καθεστώς ενισχύσεων. Ειδικότερα, μολονότι, στην περίπτωση που πρόκειται για καθεστώς ενισχύσεων, η Επιτροπή μπορεί να μελετήσει απλώς και μόνον τα γενικά και αφηρημένα χαρακτηριστικά του επίμαχου καθεστώτος, χωρίς να οφείλει να αναλύσει κάθε μεμονωμένη περίπτωση εφαρμογής του, προκειμένου να ελέγξει αν το καθεστώς αυτό περιλαμβάνει στοιχεία ενίσχυσης, εντούτοις η εξέταση η οποία πραγματοποιείται πρέπει να αφορά τις διάφορες, ευνοϊκές και δυσμενείς για τους δικαιούχους, συνέπειες του καθεστώτος αυτού, εφόσον από τα ίδια τα χαρακτηριστικά του προκύπτει ότι το προσβαλλόμενο πλεονέκτημα είναι διφορούμενο.

Δεδομένου ότι η επίμαχη εθνική ρύθμιση έγκειται στον περιορισμό του προσωπικού πεδίου εφαρμογής του φορολογικού καθεστώτος των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

στον χώρο του επαγγελματικού αθλητισμού στην Ισπανία, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε αν η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι το φορολογικό καθεστώς των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εξεταζόμενο στο σύνολό του, μπορούσε να περιαγάγει τους δικαιούχους του σε κατάσταση ευνοϊκότερη από εκείνη στην οποία θα βρίσκονταν αν έπρεπε να λειτουργούν υπό τη μορφή αθλητικών ανωνύμων εταιριών. Όμως, κατά το Γενικό Δικαστήριο, τούτο δεν συνέβη. Συγκεκριμένα, αφού υπογράμμισε ότι η Επιτροπή διέθετε, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, στοιχεία που αναδείκνυαν την ιδιαιτερότητα του φορολογικού καθεστώτος των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ως προς τον καθορισμό του ανώτατου ορίου εκπτώσεως για επανεπένδυση έκτακτων κερδών σε επίπεδο λιγότερο πλεονεκτικό από εκείνο που ίσχυε για τις αθλητικές ανώνυμες εταιρίες, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή δεν ήταν ικανά να αποκλείσουν το ενδεχόμενο οι μικρότερες αυτές δυνατότητες φορολογικής εκπτώσεως δυνάμει του καθεστώτος των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα να αντισταθμίζουν το πλεονέκτημα που απέρρεε από τον χαμηλότερο ονομαστικό συντελεστή που εφαρμοζόταν υπέρ των οντοτήτων αυτών. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι το επίμαχο μέτρο παρείχε πλεονέκτημα στους δικαιούχους του, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.